

Suvestinė redakcija nuo 2018-05-09

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [115-5842](#), i. k. 112301MISAK00D1-790

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

DĖL UŽTERŠTŲ TERITORIJŲ TVARKYMO 2013–2023 M. PLANO PATVIRTINIMO

2012 m. rugsėjo 27 d. Nr. D1-790

Vilnius

Pakeistas teisės akto pavadinimas:

Nr. [D1-177](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-03-04, i. k. 2015-03365

Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 189 (Žin., 2009, Nr. [33-1268](#)), 3 lentelės XV skyriaus 1046 nuostatas:

1. T v i r t i n u Užterštų teritorijų tvarkymo 2013–2023 m. planą (pridedama).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-177](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-03-04, i. k. 2015-03365

2. R e k o m e n d u o j u savivaldybėms organizuoti užterštų teritorijų tvarkymą.

3. N u s t a t a u, kad 1 punkte nurodytą planą įgyvendinančios institucijos po kiekvienų kalendorinių metų iki kitų metų vasario 1 d. teikia Aplinkos ministerijai šio plano įgyvendinimo priemonių ataskaitas.

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

SUDERINTA

Lietuvos savivaldybių asociacijos

2012-09-06 raštu Nr. (5)-SD-689

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2012 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-790

UŽTERŠTŲ TERITORIJŲ TVARKYMO 2013–2023 M. PLANAS

Pakeistas priedo pavadinimas:

Nr. [D1-177](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-03-04, i. k. 2015-03365

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Užterštų teritorijų tvarkymo 2013–2020 m. plano (toliau – Planas) tikslas – nustatyti cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų taršos mastą, saugiai sutvarkyti pavojingiausias cheminėmis medžiagomis užterštas teritorijas siekiant mažinti neigiamą šių teritorijų poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai ir užtikrinti gerą dirvožemio, grunto bei požeminio vandens cheminę būklę.

2. Šiame Plane vartojamos sąvokos apibrėžtos Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. D1-230 (Žin., 2008, Nr. [53-1987](#)), Ekogeologinių tyrimų reglamente, patvirtintame Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2008 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. 1-104 (Žin., 2008, Nr. [71-2759](#)), ir kituose teisės aktuose.

II. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

3. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT) duomenimis, Lietuvoje yra daugiau kaip 11 tūkst. potencialių taršos židinių (toliau – PTŽ). Pagal veiklos tipus didžiausią jų dalį (apie 40 %) sudaro teršiančių medžiagų kaupimo ir regeneravimo objektai (pesticidų sandėliai, sąvartynai, valymo įrenginiai, kt.), apie trečdalį (36 %) – pramonės, energetikos, transporto ir paslaugų objektai (naftos, asfaltbetonio bazės, degalinės, katilinės, kt.) ir apie ketvirtadalį (23 %) – gyvulininkystės objektai. Pagal konkrečios veiklos pobūdį didžiąją dalį visų PTŽ sudaro įvairios naftos produktų bazės, technikos kiemai, degalinės, trąšų ir pesticidų sandėliai, sąvartynai. Apie kiekvieną objektą surinkta antropogeninį poveikį atspindinti informacija – teritorijoje vykdomos/vykdytos ūkinės veiklos pobūdis, naudojamos/naudotos ar susidarančios cheminės medžiagos, jų kiekis, objekto padėtis ekosistemoje ir pan.

4. Didžioji dalis PTŽ yra susiję su veikla, vykdyta iki 1990 m. Tokios „istorinės taršos“ problema Lietuvoje yra itin aktuali, kadangi, jei žalą aplinkai padariusių asmenų nustatyti neįmanoma, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)) 32² str. 3 d., aplinkos atkūrimo priemonių išlaidas atlygina valstybės ar savivaldybių institucijos.

5. Geologinės aplinkos taršos židinių inventorizacijos metu nustatyta, kad kas trečias inventorizuotas PTŽ yra galimai pavojingas aplinkai, o vieno iš dešimties galimas pavojingumas aplinkai yra labai didelis. Įvertinta, kad cheminėmis medžiagomis galimai užterštų teritorijų plotas gali siekti apie 280 km² arba 0,43 % Lietuvos teritorijos. Apie 115 km² plote teršimo galimybė yra didelė arba labai didelė. Pagrindinės teršiančios medžiagos yra naftos produktai, kuriais gali būti užteršta daugiau nei 40 % visų PTŽ teritorijų. Maždaug kas penktame objekte yra taršos pesticidais, sunkiaisiais metalais ir kitais specifiniais junginiais – daugiacykliais aromatiniais angliavandeniliais – benzo-b-fluorantenu, benzo-k-fluorantenu, benzpo-ghi-perilenu, indeno-1,2,3-cd-pirenu, benzpirenu, halogenintais angliavandeniliais – tetra ir trichloretenu, 1,2-dichloretenu, detergentais, fenoliais ir kt. tikimybė.

6. Remiantis valstybės ir ūkio subjektų lėšomis atliktais ekogeologinių tyrimų rezultatais bei PTŽ pavojingumo vertinimu, galima prognozuoti, kad cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų Lietuvoje yra apie 5,1 tūkst.

7. LGT, vykdydama projektą VP3-1.4-AM-03-V-01-001 „Užterštų teritorijų poveikio vertinimas“, atliko preliminarinius ekogeologinius tyrimus 100 pavojingiausių objektų, esančių valstybinėje žemėje. Pusę jų (51) sudarė pramonės, energetikos, transporto bei paslaugų objektai ir kitą pusę (49) teršiančių medžiagų kaupimo ir regeneravimo objektai. Atsižvelgiant į konkrečiame

objekte naudotas chemines medžiagas, buvo tiriami naftos angliavandeniliai, pesticidai, azoto junginiai, daugiacykliai ir halogeniniai angliavandeniliai, neidentifikuota organinė medžiaga, sunkieji metalai. Tyrimo rezultatai parodė, kad užteršta yra, t. y. bent vienos cheminės medžiagos koncentracija grunte arba gruntiniame vandenyje viršija ribines vertes (RV), 85 % PTŽ teritorijų. Didesnėje pusėje objektų užterštas ir gruntas, ir gruntinis vanduo. Tačiau yra ir tokių teritorijų, kur užterštas tik gruntas (apie 14 %) arba tik gruntinis vanduo (apie 24 %). Nustatyta, kad užterštas gruntas yra maždaug 61 % PTŽ teritorijų, o gruntinis vanduo – 71 % PTŽ teritorijų. Didesnėje pusėje (52 %) tirtų objektų gruntas ir/arba gruntinis vanduo užteršti naftos angliavandeniliais. Keliuose objektuose grunte ir požeminiame vandenyje aptiktos labai specifinės ir retos teršiančios medžiagos, tokios kaip daugiacykliai aromatiniai angliavandeniliai, tetrachloretenas, trichloretenas, 1,2-dichloretenas. Iki 2012 m. pradžios ištirta, ar aplinkos būklė kontroliuojama (vykdomi stebėjimai) per 1700 teritorijų, kuriose buvo ar yra naudojamos pavojingos cheminės medžiagos. Tyrimais patvirtinta, kad gruntas ir požeminis vanduo pavojingai užterštas 660 teritorijų.

8. Nenaudojami seni pesticidai buvo sandėliuojami ilgus metus, tad šiuo metu susiduriama su sandėlių ir aplink juos esančių teritorijų užterštumo problema. Tokie sandėliai aptikti visose Lietuvoje buvusių kolūkių teritorijose, daug jų jautriose taršai vietose. Taigi, sandėlių teritorijos identifikuotos kaip galimai cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos. Norint išvengti pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai, jose būtina atlikti išsamius tyrimus, siekiant nustatyti, kurios iš teritorijų yra užterštos pesticidais, ir jas sutvarkyti. LGT valdomos Valstybinės geologijos informacinės sistemos Potencialių taršos židinių posistemyje sukaupti duomenys apie 1363 pesticidų saugojimo vietas (sandėlius ar buvusių sandėlių teritorijas).

9. 2008–2010 metais buvo atlikti preliminarūs ir detalūs grunto ir požeminio vandens taršos tyrimai daugiau negu 120 buvusių pesticidų sandėlių teritorijų. Tyrimai parodė, kad likę pastatai ar jų liekanos paprastai yra užteršti pesticidais, tarp kurių vyraujančią dalį sudaro patvarieji organiniai teršalai (POT). Vykdytų tyrimų rezultatai leidžia daryti prielaidą, kad grunto ir (ar) požeminio vandens tarša, viršijanti teisės aktais nustatytas leidžiamas pesticidų koncentracijas, tikėtina 40–50% dar neištirtų buvusių pesticidų sandėlių teritorijų. Buvusių sandėlių aplinkos grunte ir požeminiame vandenyje dažniausiai aptinkami aplinkai pavojingi POT, tokie kaip: dichlordifeniltrichloretenas (DDT), heksachlorbenzenas (HCB) ir heksachlorcikloheksanas (HCH, lindanas).

10. Praeities taršos likvidavimui iš ES struktūrinės paramos Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 3 prioriteto „Aplinka ir darnus vystymasis“ priemonės „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ projektams, įgyvendinantiems reikalavimų neatitinkančių komunalinių atliekų sąvartynų uždarymą, yra skirta beveik 150 mln. Lt (ES lėšos ir bendrojo finansavimo lėšos). Naudojant šias lėšas ir ankstesniame finansavimo periode skirtas lėšas, jau sutvarkyta 612 reikalavimų neatitinkančių sąvartynų ir šiukšlynų, o dar 198 tokių sąvartynų tvarkymo darbai bus užbaigti iki 2014 m. pabaigos. Baigus minėtus darbus sąvartynų, kaip užterštų teritorijų, problema bus išspręsta.

11. 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 1 prioriteto „Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai“ VP3-1.4-AM-06-R priemonei „Praeityje užterštų teritorijų tvarkymas“ skirta daugiau nei 53 mln. Lt ES fondų lėšų. Naudojant šias lėšas šalyje išvalyta 7,06 ha cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų.

12. Vykdam priemonės „Biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsauga“ veiklą „Apleistų (bešeimininkių) pastatų ir kitų aplinką žalojančių objektų likvidavimas“, nuo 2010 m. likviduota 200 aplinką žalojančių objektų saugomose teritorijose, sutvarkytas teritorijose buvęs užterštas gruntas. Šiai veiklai buvo skirta daugiau kaip 12,5 mln. Lt.

13. Lietuvoje taikomi du užterštų teritorijų valymo būdai – paviršinio grunto valymas *ex situ* metodu, gruntą iškasus ir valant specialiai tam įrengtose aikštelėse ir gilesniųjų sluoksnių valymas *in situ* metodu:

13.1. užteršto grunto valymui *ex situ* metodu įrengta keletas specialių valymo aikštelių, kuriose per metus vidutiniškai išvaloma 10–16 tūkst. tonų daugiausia naftos produktais užteršto grunto. Paprastai valoma biologiniais metodais naudojant naftos angliavandenilius skaidančias

bakterijas. Priklausomai nuo užterštumo rūšies ir lygio taikomi ir atitinkami metodai bei bakteriniai preparatai, kurių šiuo metu jau yra gana įvairių ir nuolat sukuriami vis naujų ir efektyvesnių. Žemės paviršiuje ar arti jo slūgsančio naftos produktais užteršto grunto valymo *ex situ* metodu techninės ir intelektualinės galimybės Lietuvoje yra aukšto lygio ir gali patenkinti tokio valymo poreikį. Menkai naudojami metodai, skirti išvalyti gruntą ir požeminį vandenį, užterštą metalais, pesticidais ir kitomis pavojingomis medžiagomis. Tačiau eksperimentinio pobūdžio valymo darbai jau atliekami ir šioje srityje;

13.2. gilių žemės sluoksnių valymas *in situ* metodu atliktas ar šiuo metu atliekamas daugiau kaip 20 objektų. Visi vykdyti ar vykdomi projektai susiję su taršos naftos produktais pašalinimu. Visuose valytuose objektuose iš gilių žemės sluoksnių išsiurbta apie 4,5 tūkst. m³ skystų naftos produktų. Lietuvoje įdiegtos ir šiuo metu naudojamos užterštų teritorijų valymo priemonės, paremtos *in situ* metodu, dar neužtikrina visų tokių teritorijų valymo poreikių, todėl ateityje šios sritys pajėgumus reikės didinti.

14. Nustatant ir tvarkant užterštas teritorijas, susiduriama su šiomis pagrindinėmis problemomis:

14.1. tvarkyti cheminėmis medžiagomis užterštas teritorijas technologiškai sudėtinga ir brangu;

14.2. nėra sukurta cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo prioritetų nustatymo metodika;

14.3. visuomenė nepakankamai informuojama apie užterštų teritorijų keliamą pavojų žmonių sveikatai ir aplinkai.

III. PLANO UŽDAVINIAI

15. Plano uždaviniai:

15.1. tobulinti teisinę bazę, reglamentuojančią užterštų teritorijų tyrimą ir tvarkymą;

15.2. gerinti LGT techninę bazę, skirtą cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų poveikio aplinkai vertinimui;

15.3. nustatyti cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo prioritetus;

15.4. saugiai sutvarkyti pavojingiausiai cheminėmis medžiagomis užterštas teritorijas;

15.5. sudaryti sąlygas užterštų teritorijų valymo metodų tobulinimui ir pažangesnių grunto valymo technologijų diegimui;

15.6. didinti visuomenės, ypač užterštų teritorijų savininkų, aplinkosauginį sąmoningumą užterštų teritorijų tvarkymo ir teritorijų teršimo cheminėmis medžiagomis prevencijos srityse.

IV. PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS IR LAUKIAMAI REZULTATAI

16. Plano įgyvendinimo priemonės pateiktos 1 priede.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-177](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-03-04, i. k. 2015-03365

17. Įgyvendinus priede nurodytas priemones, bus:

17.1. nustatytos pavojingiausiai cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos;

17.2. sukurta cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo prioritetų nustatymo metodika;

17.3. sudaryti savivaldybių cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų pagal pavojingumą aplinkai tvarkymo prioritetų sąrašai;

17.4. atlikti užterštų teritorijų ekogeologiniai tyrimai (požeminio, paviršinio vandens, dirvožemio ir grunto užterštumo);

17.5. sutvarkytos urbanizuotose vietovėse esančios pavojingiausiai cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos nurodytos 2 priede;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-177](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-03-04, i. k. 2015-03365

17.6. visuomenė informuota apie užterštų teritorijų poveikį aplinkai ir žmogaus sveikatai, sudaryta galimybė rasti informaciją apie užterštų teritorijų buvimo vietą, jų tvarkymo eigą.

V. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

18. Šio Plano įgyvendinimą vertins joje nurodytos institucijos (pagal kompetenciją) po kiekvienų kalendorinių metų ir ją baigus vykdyti pagal tokius kriterijus:

18.1. atlikta teritorijų ir objektų ekogeologinių tyrimų (vienetais, procentais nuo inventorizuotų);

18.2. parengta cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo planų (vienetais, procentais nuo ištirtų);

18.3. sutvarkytos cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos (vienetais, kv. metrais, procentais nuo ištirtų);

18.4. surengta visuomenės informavimo akcijų (skaičius).

VI. PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ VYKDYMO FINANSAVIMAS

19. Šio Plano įgyvendinimo priemonės bus finansuojamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, skirtų ją įgyvendinančioms institucijoms, savivaldybių lėšų, taip pat Europos Sąjungos finansinės paramos, kitų nacionalinių ir tarptautinių fondų ar programų, privačių lėšų.

20. Preliminarus lėšų poreikis šio Plano įgyvendinimui pateiktas priede.

21. Bankrutuojančių ir bankrutavusių įmonių užteršto dirvožemio ir grunto sutvarkymas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo (Žin., 2001, Nr. [31-1010](#)) 36 straipsniu.

UŽTERŠTŲ TERITORIJŲ TVARKYMO 2013–2023 M. PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

Plano uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Įgyvendinimo terminas	Vykdytojai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. litų	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis
1. Tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius užterštų teritorijų pavojingumo tyrimą ir tvarkymą	1.1. parengti pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2003 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 1-06 „Dėl Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo projektą;	2013–2015 metai	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	–	–	
	1.2. parengti cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo prioritetų nustatymo metodiką;	2013–2014 metai	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	–	–	
	1.3. parengti Ekogeologinių tyrimų reglamento, patvirtinto Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos	2013–2014 metai	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	–	–	

	direktorius 2008 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. 1-104, pakeitimo projektą;					
	1.4. parengti savivaldybių teritorijų geocheminio kartografavimo, atsižvelgiant į teritorijų jautrumą taršai ir jos galimą poveikį sveikatai ir gamtinei aplinkai, metodiką.	2013–2016 metai	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	–	–	
2. Gerinti Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos techninę bazę	Modernizuoti programinę įrangą užterštų teritorijų pavojingumui ištirti.	2013–2014 metai	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	15,0	4,344	Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas ¹
3. 3. Nustatyti cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo prioritetus	3.1. tęsti galimai cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų inventorizavimą, informaciją perkelti į Valstybinę geologijos informacinę sistemą;	2013–2023 metai	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, savivaldybės	500,0	144,810	
	3.2. sudaryti savivaldybių cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų pagal pavojingumą aplinkai tvarkymo prioritetų sąrašus;	2014–2016 metai	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, savivaldybės	20,0	5,792	
	3.3. atlikti preliminarinius ir(ar) detalius ekogeologinius pavojingų užterštų teritorijų tyrimus (požeminio, paviršinio vandens, dirvožemio ir grunto užterštumo).	2014–2023 metai	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, savivaldybės	15000,0	4344,300	Europos Sąjungos struktūriniai fondai, Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, savivaldybių

						biudžeto lėšos ²
4. Saugiai sutvarkyti pavojingiausiai aplinkai cheminėmis medžiagomis užterštas teritorijas	Sutvarkyti pavojingiausiai aplinkai cheminėmis medžiagomis užterštas teritorijas.	2014–2023 metai	Savivaldybės, valstybės institucijos	138000,0	39967,562	Europos Sąjungos struktūriniai fondai, Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, savivaldybių biudžeto lėšos ²
5. Sudaryti sąlygas užterštų teritorijų valymo metodų tobulinimui ir pažangesnių grunto valymo technologijų diegimui	Parengti ataskaitą ir leidinį apie pažangius valymo metodus ir jų pritaikymo galimybes.	2014–2015 metai	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	35,0	10,137	Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas ¹
6. Didinti visuomenės, ypač užterštų teritorijų savininkų, aplinkosauginį sąmoningumą užterštų teritorijų tvarkymo ir teritorijų teršimo cheminėmis medžiagomis prevencijos srityse	6.1. rengti ir skleisti informacinę medžiagą, rengti seminarus ir tikslines aplinkos apsaugos akcijas, kad visuomenė išmanytų, kaip saugiai naudoti ir tvarkyti cheminėmis medžiagomis užterštas teritorijas;	2014–2023 metai	Aplinkos ministerija, Aplinkos apsaugos agentūra, Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, savivaldybės	150,0	43,443	Europos Sąjungos struktūriniai fondai, Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas ²
	6.2. parengti leidinį, apibendrinantį pažangią	2014–2015 metai	Savivaldybės, Lietuvos geologijos	35,0	10,137	Lietuvos Respublikos

	savivaldybių užterštų teritorijų tvarkymo organizavimo patirtį;		tarnyba prie Aplinkos ministerijos			valstybės biudžetas ¹
	6.3. sukurti sąlygas patogiai naudotis Geologijos tarnybos duomenų bazėmis ir operatyviai teikti informaciją savivaldybei apie planuojamus arba įgyvendinamus tyrimus bei tvarkymo planus.	2013–2020 metai	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	–	–	

¹ Lėšos programinės įrangos įsigijimui ir leidybai galėtų būti skiriamos iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų.

² Užterštų teritorijų ištyrimui ir saugiam sutvarkymui lėšos galėtų būti numatytos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų (2014–2020 metų planavimo periodas), skiriant ir dalinį finansavimą iš Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžeto.

³ Užterštų teritorijų inventorizavimui ir ištyrimui lėšos galėtų būti numatytos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų (2007–2013 metų planavimo periodas), skiriant ir dalinį finansavimą iš Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžeto.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-606](#), 2013-08-26, Žin., 2013, Nr. 92-4603 (2013-08-31), i. k. 113301MISAK00D1-606

Nr. [D1-177](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-03-04, i. k. 2015-03365

CHEMINĖMIS MEDŽIAGOMIS UŽTERŠTŲ URBANIZUOTŲ TERITORIJŲ TVARKYMO SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Potipis	Projekto pavadinimas	Projekto vykdytojas	PTŽ Nr.	Koordinatės
1.	Naftos bazė	Užterštos kuro saugyklos teritorijos Panevėžio r., sav., Velžio sen., Pajuosčio k., sutvarkymas	Lietuvos kariuomenė	10722	X – 6178090 Y - 528815
2.	Naftos bazė	Užterštos naftos bazės teritorijos Raseinių r. sav., Viduklės geležinkelio stoties teritorijoje, sutvarkymas	Raseinių rajono savivaldybė	10680	X – 6143309 Y - 427650
3.	Katilinė	Užterštos katilinės teritorijos Biržuose, Plento g. 4, sutvarkymas	Biržų rajono savivaldybė	4669	X – 6228260 Y - 545752
4.	Naftos bazė	Užterštos naftos bazės teritorijos Kauno r. sav., Čekiškės sen., Gegužėnų k., sutvarkymas	Kauno rajono savivaldybė	10553	X – 6113545 Y - 470212
5.	Naftos bazė	Užterštos naftos bazės teritorijos Kauno r. sav., Raudondvario sen., Didvyrių k., Didvyrių g., sutvarkymas	Kauno rajono savivaldybė	10450	X – 6090357 Y - 484737
6.	Naftos bazė	Užterštos rezervuarų parko teritorijos Kelmės r. sav., Tytuvėnų m., Stoties g., sutvarkymas	Kelmės rajono savivaldybė	10119	X – 6161756 Y - 446581
7.	Degalinė	Užterštos degalinės teritorijos Neringos sav., Neringos m., Gintaro įlankos g., sutvarkymas	Neringos savivaldybė	6577	X – 6161210 Y - 318596
8.	Rezervuaras	Buvusio rezervuarų parko teritorijos Kupiškyje, Technikos g., sutvarkymas	Kupiškio rajono savivaldybė	6926	X – 6189153 Y - 563050
9.	Sandėlis	Užterštos sandėlio teritorijos Palangos m., Ažuolų g. (Kaštonų g.), sutvarkymas	Palangos miesto savivaldybė	56	X – 6198500 Y - 316703
10.	Naftos bazė	Užterštos naftos bazės teritorijos Alytaus m. sav., Santaikos g., sutvarkymas	Alytaus miesto savivaldybė	4828	X – 6027895 Y - 502241
11.	Sandėlis	Užterštos sandėlio teritorijos Pasvalio r. sav.,	Pasvalio rajono savivaldybė	843	X – 6198327

		Pumpėnų sen., Kriklinių mstl., sutvarkymas			Y - 528571
12.	Naftos bazė	Užterštos naftos bazės (karinio aerodromo) teritorijos Kėdainių r. sav., sutvarkymas	Kėdainių rajono savivaldybė	9801	X – 6131911 Y - 497650
13.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės su aplinkinėmis teritorijomis Šiaulių m., Aviacijos g., sutvarkymas	Šiaulių miesto savivaldybė	4462	X – 6196946 Y - 462368
14.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Elektrėnų sav., Naujųjų Kietaviškių k., sutvarkymas	Elektrėnų savivaldybė	7173	X – 6070052 Y - 539230
15.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apyl. sen., Pakertų k., sutvarkymas	Kaišiadorių rajono savivaldybė	8372	X – 6069578 Y - 528417
16.	Asfaltbetonio bazė	Buvusios asfaltbetonio bazės teritorijos Tauragės r. sav., Tauragės m., Sandėlių g. 56A, sutvarkymas	Tauragės rajono savivaldybė	11672	X – 6123507 Y - 390793
17.	Gamybos cechas	Buvusio gamybos cecho teritorijos Kauno m., Kražantės g. 34, sutvarkymas	Kauno miesto savivaldybė	11851	X – 6087143 Y - 504160
18.	Saugojimo aikštelė	Saugojimo aikštelės teritorijos Kauno m., Kražantės g. 36, sutvarkymas	Kauno miesto savivaldybė	12262	X – 6087277 Y - 504132
19.	Pesticidų sandėlis	Buvusio pesticidų sandėlio teritorijos Kaišiadorių r. sav., Nemaitonių sen., Varkalių k., sutvarkymas	Kaišiadorių rajono savivaldybė	332	X – 6061014 Y - 525958
20.	Pesticidų sandėlis	Buvusio pesticidų sandėlio teritorijos Kauno r. sav., Taurakiemio sen., Margininkų k., sutvarkymas	Kauno rajono savivaldybė	12291	X – 6073195 Y - 503332
21.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Vilniaus r. sav., Paberžės sen., Visalaukės I k., sutvarkymas	Vilniaus rajono savivaldybė	7011	X – 6096325 Y - 585319
22.	Naftos bazė ir technikos kiemas	Buvusios karinės teritorijos Kauno r. sav., Karmėlavos mstl., Oro Uosto g. 4, sutvarkymas	Kauno rajono savivaldybė	10574 ir 6750	X – 6091581 Y - 506673
23.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Tauragės r. sav., Tauragės sen., Lengvenių k., sutvarkymas	Tauragės rajono savivaldybė	5991	X – 6130014 Y - 387841
24.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Tauragės r. sav., Žygaičių sen., Sartininkų k., sutvarkymas	Tauragės rajono savivaldybė	5920	X – 6127143 Y - 370850
25.	Asfaltbetonio bazė	Buvusios asfaltbetonio bazės teritorijos Panevėžio r. sav., Miežiškių sen., Trakiškio k., sutvarkymas	Panevėžio rajono savivaldybė	8221	X – 6177645 Y - 532502

26.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Kupiškio r. sav., Noriūnų sen., Noriūnų k., sutvarkymas	Kupiškio rajono savivaldybė	10703	X – 6185330 Y - 555963
27.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Kelmės r. sav., Užvenčio sen., Želvių k., sutvarkymas	Kelmės rajono savivaldybė	10094	X – 6181220 Y - 416457
28.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Širvintų r. sav., Jauniūnų sen., Medžiukų k., sutvarkymas	Širvintų rajono savivaldybė	9487	X – 6085935 Y - 569280
29.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Biržų r. sav., Širvėnos sen., Kilučių k., sutvarkymas	Biržų rajono savivaldybė	10673	X – 6226774 Y - 548750
30.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Šalčininkų r. sav., Turgelių sen., Tabariškių k., sutvarkymas	Šalčininkų rajono savivaldybė	7695	X – 6034773 Y - 603963
31.	Rezervuaras, katilinė	Rezervuaro teritorijos Utenos r. sav., Užpalių sen., Kaniūkų k., sutvarkymas	Utenos rajono savivaldybė	7614 ir 7608	X – 6170824 Y - 600461
32.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Anykščių r. sav., Debeikių sen., Čekonių k., sutvarkymas	Anykščių rajono savivaldybė	7372	X – 6161503 Y - 577372
33.	Asfaltbetonio bazė	Buvusios asfaltbetonio bazės teritorijos Varėnoje, J. Basanavičiaus g. 58, sutvarkymas	Varėnos rajono savivaldybė	5466	X – 6009466 Y - 538082
34.	Katilinė	Buvusios katilinės teritorijos Jurbarko r. sav., Juodaičių sen., Juodaičių k., sutvarkymas	Jurbarko rajono savivaldybė	6438	X – 6121679 Y - 457993
35.	Katilinė	Buvusios katilinės teritorijos Šilutės m., Tulpių g. 14, sutvarkymas	Šilutės rajono savivaldybė	12088	X – 6136433 Y - 339081

36.	Gamybos cechas	Buvusio cecho teritorijos Klaipėdos m., Liepų g. 47, sutvarkymas	Klaipėdos miesto savivaldybė	12087	X – 6179426 Y - 320585
37.	Asfaltbetonio bazė	Buvusios asfaltbetonio bazės teritorijos Kretingos r. sav., Imbarės sen., Klecininkų k., sutvarkymas	Kretingos rajono savivaldybė	8696	X – 6216087 Y - 345741
38.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Utenos r. sav., Daugailių sen., Daržinių k., sutvarkymas	Utenos rajono savivaldybė	7569	X – 6159734 Y - 611462
39.	Technikos kiemas	Buvusio technikos kiemo teritorijos Ignalinos r. sav., Mielagėnų sen., Gilūtų k., sutvarkymas	Ignalinos rajono savivaldybė	967	X – 6125511 Y – 660800 (tvarkomo ploto centro koord. X – 6125460 Y – 660816)
40.	Katilinė	Buvusios katilinės teritorijos Kėdainių r. sav., Gudžiūnų sen., Gudžiūnų mstl., Tujų g., sutvarkymas	Kėdainių rajono savivaldybė	9073	X – 6153100 Y - 485590
41.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Anykščių r. sav., Debeikių sen., Debeikių mstl., sutvarkymas	Anykščių rajono savivaldybė	7374	X – 6161682 Y - 583000
42.	Technikos kiemas	Buvusio technikos kiemo teritorijos Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Pavytinės k., sutvarkymas	Ukmergės rajono savivaldybė	6647	X – 6109025 Y - 543763
43.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Kupiškio r. sav., Noriūnų sen., Rudilių k., sutvarkymas	Kupiškio rajono savivaldybė	2654	X – 6181179 Y - 556914
44.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Kupiškio r. sav., Skapiškio sen., Naivių k., sutvarkymas	Kupiškio rajono savivaldybė	2772	X – 6190290 Y - 571301

45.	Technikos kiemas	Buvusio technikos kiemo teritorijos Zarasų r. sav., Antazavės sen., Šniukštų k., sutvarkymas	Zarasų rajono savivaldybė	2178	X – 6189321 Y - 626295
46.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Kalvarijos sav., Liubavo k., sutvarkymas	Kalvarijos savivaldybė	7273	X – 6025936 Y - 437724
47.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Kaišiadorių r. sav., Paparčių sen., Dainavos k., sutvarkymas	Kaišiadorių rajono savivaldybė	8403	X – 6081267 Y - 544868
48.	Technikos kiemas	Technikos kiemo teritorijos Joniškio r. sav., Joniškio sen., Linkaičių k., sutvarkymas	Joniškio rajono savivaldybė	2543	X – 6230040 Y - 467926
49.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Akmenės r. sav., Akmenės sen., Dabikinėlės k., sutvarkymas	Akmenės rajono savivaldybė	9913	X – 6234707 Y - 419565
50.	Buvusi Vilniaus 2-ųjų pataisos namų gamybinė teritorija ir pastatai	Teritorijos šalia Vizitiečių vienuolyno Vilniaus m., Rasų g., sutvarkymas	Vilniaus miesto savivaldybė		X-6060683 Y - 583883
51.	Lopšelio darželio teritorija ("Šnekutis")	Teritorijos Vilniaus m., Naujamiesčio sen., Vytenio g. 41, sutvarkymas	Vilniaus miesto savivaldybė		X – 6060525 Y - 581485
52.	Lopšelio darželio teritorija ("Kurpaitė")	Teritorijos Vilniaus m., Naujamiesčio sen., Birželio 23-iosios g. 6A, sutvarkymas	Vilniaus miesto savivaldybė		X – 6060315 Y - 581328

53.	Žaidimų sporto aikštelė, takai	Žemės sklypo esančio Vilniaus m., Naujamiesčio sen., tarp namų Vytenio g. 31, 37, 39 ir Birželio 23-iosios g. 9, 13, sutvarkymas	Vilniaus miesto savivaldybė		X – 6060647 Y - 581463
54.	Sandėlis	Užterštos sandėlio teritorijos Leliūnų k., Debeikių sen., Anykščių r. sav., sutvarkymas	Anykščių rajono savivaldybė	7376	X – 6165562 Y – 579745
55.	Naftos bazė	Buvusių naftos bazių su aplinkinėmis teritorijomis Šiaulių m., Aviacijos g., sutvarkymas	Šiaulių miesto savivaldybė	4463 4464	X – 6195446 Y – 463279; X – 6195704 Y - 463280
56.	Karinė teritorija	Buvusios karinės teritorijos Šiaulių m., Aviacijos g., sutvarkymas	Šiaulių miesto savivaldybė	11555 11556 11557	X – 6195839 Y – 463456; X - 6195839 Y – 463647; X – 6196021 Y - 463370
57.	Bendrojo naudojimo teritorija	Užterštos teritorijos Plungės m., Birutės g., greta Gandingos HE tvenkinio sutvarkymas	Plungės rajono savivaldybė		X-6200073 Y-364168 X-6199987 Y-364234
58.	Sąvartynas	Užterštos naftos produktais teritorijos Jurbarko r. sav., Girdžių sen., Būtrimų k. sutvarkymas	Jurbarko rajono savivaldybė	12062	X – 6115670 Y - 421917
59.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Kauno r. sav., Vilkijos apylinkių sen., Vilkijos k., Statybininkų g. sutvarkymas	Kauno rajono savivaldybė	10521	X – 6101469 Y - 473097
60.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Panevėžio r. sav., Krekenavos sen., Žibartonių k. sutvarkymas	Panevėžio rajono savivaldybė	8159	X – 6154823 Y - 497956

61.	Naftos bazė	Buvusios naftos bazės teritorijos Alytaus m. sav., Alytaus m., Sakų g. 3 sutvarkymas	Alytaus miesto savivaldybė	11246	X – 6030894 Y - 504592
62.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Šiaulių m. sav., Šiaulių m. Šarūno g. 2 sutvarkymas	Šiaulių miesto savivaldybė	9694	X – 6202629 Y - 457493
63.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Plungės r. sav., Šateikių sen. Narvaišių k. sutvarkymas	Plungės rajono savivaldybė	8708	X – 6202414 Y - 354976
64.	Sandėlis	Užterštos teritorijos Raseinių r. sav., Ariogalos sen. Kilupių k. sutvarkymas	Raseinių rajono savivaldybė	134	X – 6122126 Y - 461388
65.	Katilinė	Užterštos naftos produktais teritorijos Vilniaus r. sav., Kalvelių sen., Kalvelių k., Žaliašilio g. 31 sutvarkymas	Vilniaus rajono savivaldybė	6823	X – 6056807 Y - 609953
66.	Sandėlis	Užterštos teritorijos Pakruojo r. sav., Rozalimo sen., Plaučiškių k. sutvarkymas	Pakruojo rajono savivaldybė	1699	X – 6190143 Y - 492336
67.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Biržų r. sav., Papilio sen., Einorių k. sutvarkymas	Biržų rajono savivaldybė	1945	X – 6213394 Y - 566538
68.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Šilalės r. sav., Upynos sen., Senojo Obelyno k. sutvarkymas	Šilalės rajono savivaldybė	5796	X – 6151322 Y - 393117
69.	Gamybos cėchas	Užterštos teritorijos Biržų r. sav., Širvėnos sen., Svirgeliškių k. sutvarkymas	Biržų rajono savivaldybė	10691	X – 6229568 Y - 552696
70.	Sandėlis	Užterštos teritorijos Švenčionių r. sav., Švenčionėlių sen., Švenčionėlių m., Pušų g. 23 sutvarkymas	Švenčionių rajono savivaldybė	3852	X – 6117527 Y - 627565

71.	Sandėlis	Užterštos teritorijos Jurbarko r. sav., Šimkaičių sen., Paulių k. sutvarkymas	Jurbarko rajono savivaldybė	6404	X – 6117105 Y - 434802
72.	Sandėlis	Užterštos teritorijos Šilalės r. sav., Upynos sen., Kraikų k. sutvarkymas	Šilalės rajono savivaldybė	5779	X – 6147004 Y - 400841
73.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Kalvarijos sav., Kalvarijos sen., Tabarų k. sutvarkymas	Kalvarijos savivaldybė	7259	X – 6034839 Y - 444582
74.	Asfaltbetonio bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Vilniaus m. sav., Vilniaus m., Dariaus ir Girėno g. 86A sutvarkymas	Vilniaus miesto savivaldybė	5162	X – 6056235 Y - 582360
75.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Kaišiadorių r. sav., Kruonio sen., Darsūniškio k. sutvarkymas	Kaišiadorių rajono savivaldybė	8590	X – 6066614 Y - 507940
76.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Biržų r. sav., Širvėnos sen., Kratiškių k. sutvarkymas	Biržų rajono savivaldybė	10675	X – 6219095 Y - 545537
77.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Kazlų Rūdos sav., Plutiškių sen., Subačiškių k. sutvarkymas	Kazlų Rūdos savivaldybė	7351	X – 6061353 Y - 474732
78.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Šiaulių r. sav., Šakynos sen., Valakų k. sutvarkymas	Šiaulių rajono savivaldybė	9252	X – 6228004 Y - 448633
79.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Dainavos k. sutvarkymas	Ukmergės rajono savivaldybė	9437	X – 6118072 Y - 541543
80.	Naftos bazė/ technikos kiemas	Užterštos naftos produktais teritorijos Kelmės r. sav., Kražių sen., Pagių k. sutvarkymas	Kelmės rajono savivaldybė	9833 9834	X – 6172524 Y – 415658 X – 6172472 Y - 415677

81.	Katilinė	Užterštos naftos produktais teritorijos Joniškio r. sav., Joniškio sen., Joniškio m., Pašvitinio g. 21 sutvarkymas	Joniškio rajono savivaldybė	2614	X – 6233309 Y - 477076
82.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Panevėžio r. sav., Miežiškių sen., Miežiškių mstl. sutvarkymas	Panevėžio rajono savivaldybė	8510	X – 6171718 Y - 532579
83.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Rokiškio r. sav., Kamajų sen., Urlių k. sutvarkymas	Rokiškio rajono savivaldybė	3212	X – 6188001 Y - 585289
84.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Rokiškio r. sav., Juodupės sen., Butėniškio vs. sutvarkymas	Rokiškio rajono savivaldybė	3194	X – 6217685 Y - 596369
85.	Technikos kiemas	Užterštos teritorijos Zarasų r. sav., Suvieko sen., Samanių k. sutvarkymas	Zarasų rajono savivaldybė	2189	X – 6198823 Y - 626120
86.	Naftos bazė	Užterštos naftos produktais teritorijos Mažeikių r. sav., Laižuvos sen., Laižuvos mstl. sutvarkymas	Mažeikių rajono savivaldybė	10346	X – 6250560 Y – 411883
87.	Technikos kiemas	Užterštos technikos kiemo teritorijos Vilkaviškio r. sav., Klausučių sen., Sūdavos k. sutvarkymas	Vilkaviškio rajono savivaldybė	7304	X – 6066685 Y – 437207
88.	Bendro naudojimo teritorija - Šyšos upės senvagė	Užterštos teritorijos Šilutės r. sav., Šilutės m., Senvagės g. sutvarkymas	Šilutės rajono savivaldybė		X – 6136711 Y - 340609
89.	Garažų komplekso dalis	Užterštos teritorijos Šilutės r. sav., Šilutės m., Pievų g. sutvarkymas	Šilutės rajono savivaldybė	9127	X – 6137094 Y – 338018

PTŽ Nr.– potencialaus taršos židinio Lietuvos geologijos tarnybos taršos židinių duomenų bazėje unikalus numeris

Papildyta priedu:

Nr. [D1-177](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-03-04, i. k. 2015-03365

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-959](#), 2015-12-23, paskelbta TAR 2015-12-28, i. k. 2015-20601

Nr. [D1-269](#), 2016-04-21, paskelbta TAR 2016-04-26, i. k. 2016-10374

Nr. [D1-363](#), 2018-05-07, paskelbta TAR 2018-05-08, i. k. 2018-07403

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-606](#), 2013-08-26, Žin., 2013, Nr. 92-4603 (2013-08-31), i. k. 113301MISAK00D1-606

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. D1-790 "Dėl Užterštų teritorijų tvarkymo 2013–2020 m. plano patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-177](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-03-04, i. k. 2015-03365

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. D1-790 „Dėl Užterštų teritorijų tvarkymo 2013–2020 m. plano patvirtinimo“ pakeitimo“

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-959](#), 2015-12-23, paskelbta TAR 2015-12-28, i. k. 2015-20601

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. D1-790 „Dėl Užterštų teritorijų tvarkymo 2013–2023 m. plano patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-269](#), 2016-04-21, paskelbta TAR 2016-04-26, i. k. 2016-10374

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. D1-790 „Dėl Užterštų teritorijų tvarkymo 2013–2023 m. plano patvirtinimo“ pakeitimo“

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-363](#), 2018-05-07, paskelbta TAR 2018-05-08, i. k. 2018-07403

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. D1-790 „Dėl Užterštų teritorijų tvarkymo 2013–2023 m. plano patvirtinimo“ pakeitimo projekto